

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/11/2014
Identifikačné číslo spisu:	8012200811
Dátum vydania rozhodnutia:	21.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8012200811.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Petra Paludu v právnej veci žalobkyne I. G., bytom B., zastúpenej JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom Masarykova 2, Prešov, proti žalovanému Ústrediu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Košice, Zádielska 2, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. AA/2012/01316/4 z 11.09.2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/86/2012- 46 zo dňa 22. novembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/86/2012- 46 zo dňa 22. novembra 2013 p o t v r d z u j e .

Žalovaný j e p o v i n ý nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania z titulu trov právneho zastúpenia v sume 142,04 Eur do 30 dní od doručenia tohto rozsudku na účet právneho zástupcu žalobkyne.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ a d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 29. júna 2012 č. 12/51452-005 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaný preskúmaným rozhodnutím zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorým bol žalobkyni priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia vo výške 9,28 % sumy životného minima (ďalej len „kompenzačný príspevok“) s účinnosťou od 01.05.2012.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia po konštatovaní skutkového stavu a citácii relevantných právnych predpisov uviedol, že v danom prípade na základe námietok žalobkyne je v konaní sporná otázka, či kompenzačný príspevok priznaný žalobkyni podľa zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci bolo potrebné správnymi orgánmi prehodnocovať aj podľa zákona č. 447/2008 Z. z. účinného od 01.01. 2009 a sporné je tiež posúdenie trojročnej prekluzívnej lehoty podľa § 45 ods. 10 zákona č.

447/2008 Z.z. vzhľadom na nezákonný postup správneho orgánu pri odňatí a zastavení výplaty kompenzačného príspevku. Dospel pritom k záveru, že správny orgán pri dodatočnom rozhodovaní mal vychádzať zo skutkového a právneho stavu, ktorý platil v čase vydania pôvodného rozhodnutia (§ 45 ods. 10 druhá veta zákona). Keďže podľa prechodných a záverečných ustanovení zákona (§ 65 ods. 5 zákona) sa odkázanosť žalobkyne nemala prehodnocovať, správny orgán mal len určiť výšku kompenzačného príspevku na zvýšenie výdavkov žalobkyne podľa zákona účinného od 01.01.2009. Žalovaný sa vôbec nezaoberal otázkou, či trojročná prekluzívna lehota stanovená v § 45 ods. 10 zákona začala plynúť, keďže kompenzačný príspevok žalobkyni nemal byť odňatý a jeho výplata nemala byť zastavená, čo potvrdil žalovaný svojimi rozhodnutiami, ktorými vyhovel protestu prokurátora. Z rozhodnutia žalovaného nie je zrejmé, z akého zákonného ustanovenia vychádzal jeho záver, že trojročná prekluzívna lehota je zachovaná u fyzických osôb, ktoré podali podnet na vydanie protestu prokurátora do 01.01.2012. Podľa názoru krajského súdu preto správne orgány v konaní vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci a ich rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný odvolanie, v ktorom uviedol, že trvá na svojom rozhodnutí, ako aj na vyjadrení k žalobe s tým, že v preskúvanom rozhodnutí sa vysporiadal s otázkou prekluzívnej trojročnej lehoty. Namietal, že krajský súd vo svojom rozhodnutí nevyslovil právny názor k otázke prekluzívnej trojročnej lehoty, ktorý je pre ďalšie rozhodovanie správnych orgánov záväzný. Žiadal, aby odvolací súd v súlade s platnou legislatívou rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny a priznal žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania vo výške 142,04 Eur za 1 úkon právnej služby. Má za to, že odvolanie je v celom rozsahu nedôvodné; krajský súd vyslovil jednoznačný právny názor, že správne orgány mali pri dodatočnom rozhodovaní za spätné obdobie vychádzať zo skutkového stavu a právneho stavu, ktorý platil v čase vydania pôvodného rozhodnutia, pričom mali konať z úradnej povinnosti, takže neobstojí ich názor, že žalobkyňa mala podávať novú žiadosť. Navyše podľa prechodného ustanovenia § 65 ods. 5 zákona č. 447/2008 Z. z. sa podľa novej právnej úpravy mala posudzovať iba výška príspevku, ale samotný príspevok sa neprehodnocuje. Uviedla tiež, že v obdobnej veci už rozhodol Najvyšší súd SR ako odvolací súd rozsudkom sp. zn. 4Sžso/40/2013 zo dňa 20.08.2013, ktorým potvrdil zrušujúci rozsudok krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „odvolací súd“ alebo „najvyšší súd“), ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozsudok krajského súdu na základe odvolania, ktoré bolo podané oprávnenou osobou (§ 201 O.s.p.), v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), spĺňa náležitosti vyžadované zákonom (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je takýto opravný prostriedok prípustný (§ 250ja ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta druhá O.s.p.). Najvyšší súd na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie, pretože v tom nevidel rozpor s verejným záujmom, nepovažoval to za potrebné a dokazovanie nevykonával (§ 250ja ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd, ako súd odvolací, po preskúmaní napadnutého rozsudku v rozsahu dôvodov odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Najvyšší súd preto rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 v spojení s § 250ja ods. 3 vetou druhou O.s.p.) rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil na mieste a v čase oznámenom na úradnej tabuli najvyššieho súdu a na jeho internetovej stránke www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 66 ods. 1 zákona, peňažné príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a peňažný príspevok za opatrovanie poskytované podľa zákona účinného do 31.12.2008 sa považujú za peňažné príspevky na kompenzáciu podľa zákona účinného od 01.01.2009.

Podľa § 66 ods. 2 zákona, príslušný orgán určí výšku peňažných príspevkov uvedených v odseku 1 podľa zákona účinného od 01.01.2009 najneskôr do 31.07.2009. Ak je výška peňažného príspevku

podľa zákona účinného od 01.01.2009 vyššia ako výška peňažného príspevku, ktorá patrila podľa zákona účinného do 31.12.2008 peňažný príspevok sa vypláti od 01.01.2009 podľa zákona účinného od 01.01.2009.

Ako už uviedol krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, z vyššie citovaných ustanovení zákona je nesporné, že peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov, ktorý bol žalobkyni priznaný podľa zákona č. 195/1998 Z. z. sa považuje za peňažný príspevok na kompenzáciu podľa zákona č. 447/2008 Z.z. účinného od 01.01.2009 a samotný peňažný príspevok sa neprehodnocuje, čo vyplýva aj z ust. § 65 ods. 5 zákona. Z obsahu administratívneho spisu nevyplyva, že u žalobkyne došlo k takým zákonom predpokladaným zmenám, aby bolo potrebné prehodnotiť jej nárok na kompenzačný príspevok.

Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ako aj administratívneho spisu vyplýva, že prvostupňový správny orgán rozhodnutím zo dňa 21.01.2009 číslo: 2009/003009-001 odňal žalobkyni poskytovaný peňažný príspevok na kompenzáciu vo výške 16,60 Eur mesačne a jeho výplatu zastavil s účinnosťou od 01.01.2009 po prehodnotení z vlastného podnetu po nadobudnutí účinnosti zákona č. 447/2008 Z. z. s odôvodnením, že tento príspevok nemožno poskytnúť fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová služba. Žalovaný rozhodnutím zo dňa 06.04.2009, číslo: A/2009/00454 odvolanie žalobkyne zamietol a napadnuté rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdil. Na základe podnetu prokurátora podaného žalovaný tomuto protestu vyhovel a právoplatným rozhodnutím č. AA/2012/01316/2 zo dňa 13.04.2012 svoje predchádzajúce rozhodnutie, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu ako nezákonné zrušil. Prvostupňový správny orgán opätovne rozhodol o priznaní kompenzačného príspevku žalobkyni ďalším rozhodnutím zo dňa 29.06.2012 č. 12/51452-005 od 01.05.2012 z dôvodu, že žalobkyňa si neuplatnila svoj nárok v lehote stanovenej zákonom; žalovaný odvolanie žalobkyne zamietol a toto rozhodnutie potvrdil ako zákonné.

Prvostupňový správny orgán ako aj žalovaný pri posudzovaní dátumu, od ktorého žalobkyni patrí peňažný príspevok na kompenzáciu odôvodnili tým, že si neuplatnila nárok v trojročnej lehote ustanovenej v § 45 ods. 10 zákona, ktorá je prekluzívna a je zachovaná u tých fyzických osôb, ktoré podali podnet na vydanie protestu prokurátora najneskôr do 01.01.2012. Preto novourčená výška peňažného príspevku môže byť priznaná od prvého dňa v mesiaci, v ktorom bola doručená výzva žalobcovi na predloženie dokladov o príjmových a majetkových pomeroch, t. j. odkedy urobil správny orgán prvý úkon.

Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu, ktorý sa nestotožnil s názorom, že lehota vo veci opätovného priznania peňažného príspevku na kompenzáciu začala plynúť odvtedy, kedy prvostupňový správny orgán urobil prvý úkon, pretože z ustanovenia § 45 ods. 9 písm. f/ zákona jednoznačne vyplýva, že peňažný príspevok na kompenzáciu sa dodatočne spätne prizná vtedy, ak príslušný orgán dodatočne zistí, že peňažný príspevok na kompenzáciu sa odňal, aj keď sa odňať nemal. V tomto prípade správne orgány mali konať z úradnej povinnosti - ex offio, minimálne od doby, kedy bolo žalovaným zrušené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 21.01.2009. Nie je zrejmé, na základe akého ustanovenia právneho predpisu dospel správny orgán k názoru, že trojročná prekluzívna lehota môže byť zachovaná podaním podnetu na vydanie protestu prokurátora do 01.01.2012.

V tejto súvislosti je potrebné, aby správne orgány dôsledne vyriešili skutkovo a právne otázku, či trojročná prekluzívna lehota, tak ako je upravená v § 45 ods. 10 zákona, uplynula alebo neuplynula a či vôbec začala plynúť vzhľadom na nezákonný postup správnych orgánov pri odňatí a zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu v dôsledku nesprávnej aplikácie zákona správnym orgánom pri vydávaní rozhodnutia zo dňa 21.01.2009. Úlohou žalovaného v ďalšom konaní bude preto opätovne posúdiť vec, vyporiadať sa otázkou prekluzívnej trojročnej lehoty s prihliadnutím na zrušenie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu zo dňa 21.01.2009 a vydať rozhodnutie tak, aby spĺňalo všetky kritériá uvedené v ust. § 46 a 47 ods. 3 Správneho poriadku. V ďalšom konaní sú správne orgány viazané právnym názorom súdu vyslovenom v tomto rozsudku (§ 250j ods. 6 O.s.p.).

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v nadväznosti na dôvody odvolania, ktoré smerujú proti zrušujúcemu rozsudku krajského súdu, poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia vydaného najvyšším súdom v obdobnej veci pod sp. zn. 4Sžso/40/2013 dňa 20.08.2013, v ktorom sa uvádza:

„Pokiaľ žalovaný považuje za dôvodné uvažovať o preklúzii nároku na kompenzačný príspevok, musí svoje skutkové a právne dôvody jednoznačne v zmysle rozsudku krajského súdu v ďalšom konaní uviesť. Krajský súd ponechal žalovanému svojim rozsudkom priestor pre uvedenie dôvodov svojho rozhodnutia. Z uvedeného však pre odvolací súd zároveň vyplýva záver, že dôvody rozhodnutia, ktoré bolo predmetom prieskumu (ako celok pozostávajúci z prvostupňového rozhodnutia a rozhodnutia odvolacieho orgánu) neboli úplné, najmä nedávali podklad pre záver, na základe akej právnej úpravy bol žalobcovi priznaný príspevok na kompenzáciu od 01.05.2012. Odvolací súd považuje týmto za dôvodné vysloviť, že zrušenie rozhodnutia pre nepreskúmateľnosť z dôvodu nedostatku dôvodov bolo zo strany krajského súdu namieste (§ 250j ods. 2 písm. d) O.s.p.), a to tak, ako je vo výroku uvedené.

Pokiaľ krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného aj pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 250j ods. 2 písm. a) O.s.p.) odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný zrejme vychádzal z koncepcie, že pre opätovné priznanie príspevku na kompenzáciu bolo rozhodujúce, či sa žalobca domáhal jeho opätovného priznania, resp. kedy sa tak stalo. Krajský súd podľa názoru odvolacieho súdu vecne správne poukázal na to, že ak správne orgány zistili, že príspevok nemal byť odňatý, mali bez ďalšieho konať z úradnej povinnosti, minimálne od doby, keď bolo žalovaným zrušené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, t.j. od 29.03.2012, a to bez ohľadu na to, či žalobca dal alebo nedal podnet na podanie protestu prokurátorom alebo či žalobca žiadal o výplatu samotný správny orgán a správny orgán mal konať tak, akoby rozhodnutie o odňatí nebolo vydané.“

Z týchto dôvodov sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom krajského súdu o nezákonnosti preskúmaných rozhodnutí správnych orgánov, preto jeho odvolaním napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 O.s.p. úspešnej žalobkyni patrí náhrada trov odvolacieho konania, a to z titulu trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za jeden úkon právnej pomoci vrátane paušálnej náhrady výdavkov, ktorým bolo vyjadrenie k odvolaniu žalovaného v sume 142,04 € (134 € + 8,04 €).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.